

Asztali illem- avagy étkezési kultúra A-tól Z-ig (I.RÉSZ) (avagy az articsóka sem egy madár)

Dr. Bittó Renáta

PROTOKOLL ÉS VISELKEDÉSKULTÚRA SZAKÉRTŐ

Milyen alapvető asztali
illemmel összefüggő
szabályokra is gondolunk
először?

Ki?

A
V
E
N
D
É
G
L
Á
T
Ó
I
O
L
D
A
L

ültetési
rend...

asztali
„jelzések” ...

kínálás...

viselkedés
asztal
mellett...

menüsor...

kóstolás..

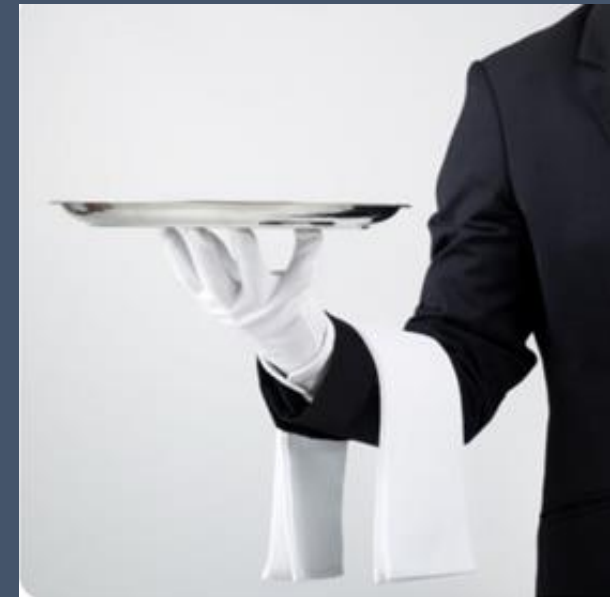
Kivel?

A
V
E
N
D
É
G
O
L
D
A
L

Vendégjog?!

Ősi szokásjog, amely szerint a vendégnek jár a védelem, szállás és ellátás.

A vendéglátó nem a „ház ura” szerepét játszotta, hanem a „szolgálóét”, akinek legegységesebb kötelessége, hogy vendégei jólétéről és biztonságáról gondoskodjon, még hozzá ingyen.

Ki minősül vendégnek?

Ad.1. idegen származású, máshonnan jött személy

Ad.2. olyan személy, aki egy bizonyos ideig akár – a felek kapcsolatára tekintettel - ingyenesen, akár bizonyos pénzbeli ellenszolgáltatásért cserébe valaki más otthonában/ rendezvényén , illetve vendéglátó egységében meghatározott szolgáltatásokban részesül.

Milyen típusú vendégstátuszt szimbolizálhat a két kép?

A, szállóvendég
B, törzsvendég
C, VIP vendég
D, alkalmi vendég

I.

II.

Törzsvendég versus VIP vendég

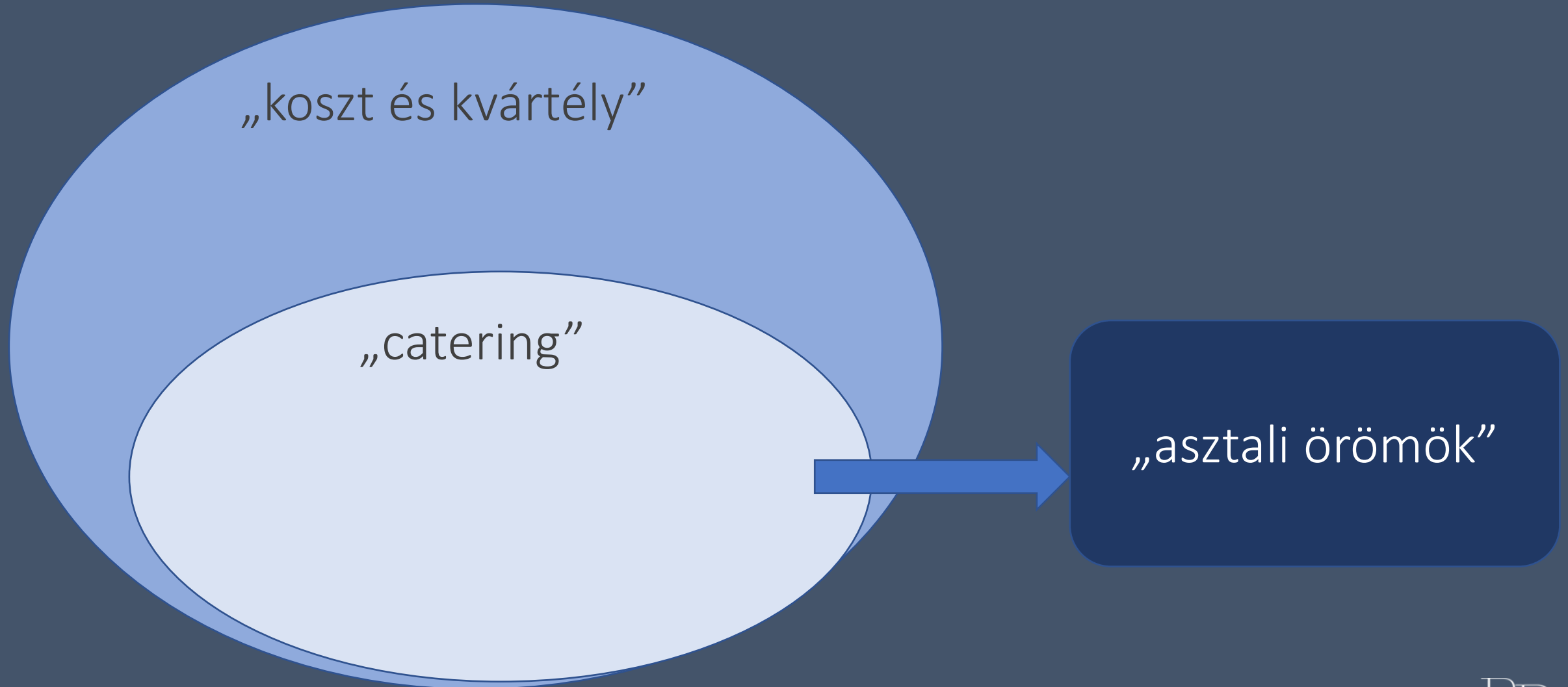
Bizonyos résztvevői kör nem feltétlenül – csak - ételt vagy italt „keres” egy vendéglátóhelyen, rendezvényen hanem hangulatot, érzést, élményt, kényelmet, és persze kitüntetett figyelmet.

Központi elem: az „első az egyenlők közötti” szerepük – vagyis megkülönböztetett bánásmóddal bíró személyi kör

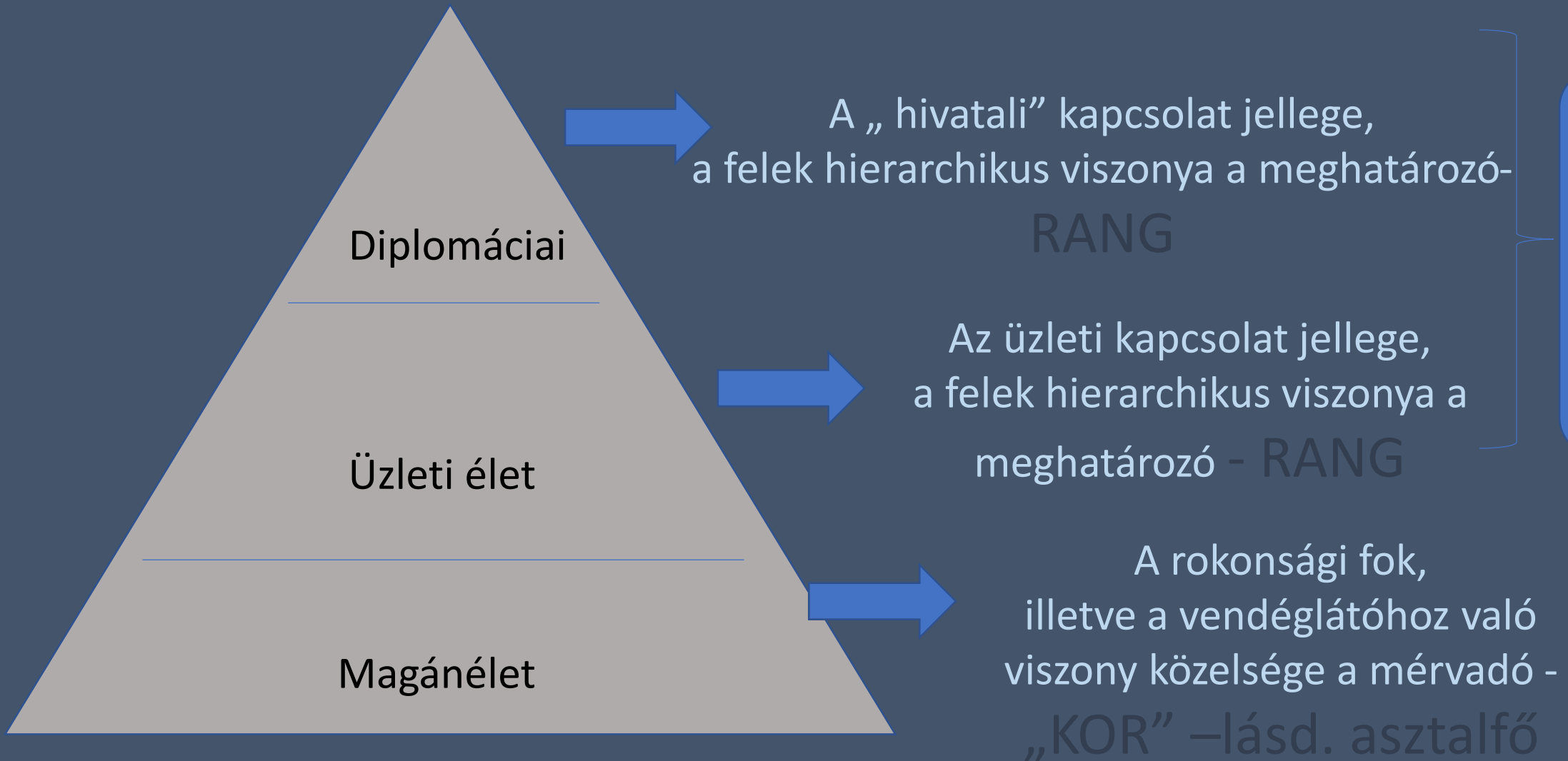
Lásd. fogadás, elhelyezés ...

Vendéglátás tágabb és szűkebb értelemben

Az asztalhoz köthető „illem” megnyilvánulása

Az ültetési rend

A vendéglátásban résztvevők asztal körüli elhelyezését tükrözi, és egyben a rangsorolást is meghatározza.

Angol ültetési rend

Mindig téglalap alakú asztalnál

Francia ültetési
rend

Másodlagos szempontok:
ismeretség, hasonló egyéni
érdeklődés, kapcsolatteremtési
szükségletek, ellentétek feloldása

Az asztalforma is „beszédés”

A, téglalap alakú

- ❑ INFORMÁLIS RENDEZVÉNYEKNÉL: téglalap alakú asztal rövidebb oldalán (lásd. angol ültetési rend után „szabadon”)
- ❑ FORMÁLIS/ CEREMÓNIÁLIS RENDEZVÉNY KAPCSÁN : középen (lásd. francia ültetési rend után „szabadon”)

B, kerek asztal

az a főhely, ahol az ünnepelt helyet foglal, és onnan kiindulva történik az ültetés

Az étkezési kiegészítők is „beszédesek”

Milyen típusú étkezésre lehet számítani?

Milyen típusú felszolgálati módról van szó?

A, angol

B, francia

C, svájci vagy amerikai

Ül(tet)és étteremben...

- ❑ a vendég a vendéglátóval szemben üljön vagy a vendéglátó jobbára kerüljön
- ❑ a vendég a bejárattal szemben kapjon helyet, illetve „mindenre rálátása legyen” (lásd. panoráma),
- ❑ A magánéletbeli férfi-nő relációban a „NŐI NEM” kitüntetett szerepe (vendéglátó helyiségbe való belépés, hellyel kínálás, ételválasztás... stb.)

Az asztali örömek szerepe

Az ételnek nem csupán az éhségcsillapítás, illetve fizikai túlélés elősegítése az egyetlen funkciója, hanem ugyanolyan fontos annak élvezete, az

**ÖRÖMSZERZÉS,
A LELKI OLD(ÓD)ÁS,**

azaz a segítségével megvalósítható a

- kapcsolatteremtés
- kapcsolattartás

közvetlenebb , informálisabb kivitelezése

Lásd. „FEHÉR ASZTAL MELLETTI” tárgyalások kifejezés

A formális és informális vendéglátási jelleg „egyéb hozadéka”

Kihatása:

- a dress code -ra
- a választékra, illetve étel és italsorra
- a rendezvény időtartamára...stb.

lásd. álló és ültetett rendezvények

Élménynyújtás (vendéglátóként) - élményszerzés (vendégként)

A vendéglátás mindenhol, mindenhol/kor megjelenik:

- Társas étkezés („ha örülünk, ha bánkódunk” ...)

Az ételen a főszerep: meghatározott menüsor

- Társas összejövetel

- Tárgyalóasztal melletti kínálás

Mértéktartás

Még ott is, ahol a főszerep az étkezésen van, nem szabad „a ló túloldalára” esni –
Pl. halmozás, pazarlás - többször keveset elve

Ha valamiből „eleve nem kívánok enni”, de kihozták-
belemártom a kanalamat, megvágom az ételt, azaz
„hozzákezek”,
majd az evőeszköz jelzéssel „befejezettnek” nyilvánítom

Feladat vendéget várva-vendéglátóként

Meghívott vendég esetén célszerű tájékozódni a vendég vallási, étkezési szokásairól, mert például egy zsidó vallású vendég nem kínálható disznóhússal vagy egy vegetáriánus húsfélével.

A vendég étkezéséhez kapcsolódó egészségi problémáival is illik tisztában lenni, mivel — többek között — a cukorbeteg, a lisztérzékeny, más ételallergiában szenvedő beteg kínálása is körültekintést igényel

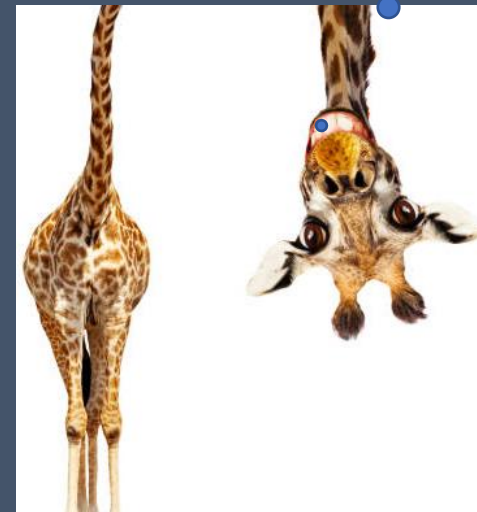
Lásd. Állófogadáson az ételkártyákon feltüntetni az erre vonatkozó információkat

Hogyan (NE) viselkedjünk étteremben...

„Lenne egy kérdésem: az asztalnál a telefont közvetlenül a tányér jobb vagy bal oldalára kell-e tenni?”

Hovaaaa?

Belépés az étterembe...

- ❑ Főszabályként : előzékenység , azaz a férfi előre kell engedje a nőt az ajtóban, DE ez a szabály éttermek és vendéglátóhelyek esetében kivétel.
- ❑ Ezek ugyanis „ismeretlen” területnek számítanak – amelyet a férfinak illik először feltérképezni.
- ❑ Ha egy ajtó befelé nyílik, a férfi kicsit felgyorsít, előrelép, lenyomja a kilincset, belép az ajtón és az ajtót tartva áll, arccal a nő felé, mintegy követi a szemével, hogy épségben beért-e.

Amikor beértünk...

- ❑ A belépés után azonban illik a hölgyet előre engedni, (és mivel a pincér odavezeti az asztalhoz a vendégeket, így a hölgy elöl – hátul „védve” van.)
- ❑ Távozáskor épp fordított: azaz a férfi majd a nőt engedi előre.
- ❑ A belépéssel egyidejűleg illik üdvözölni a vendéglátóipari egységbe „bent levőket”, azaz mindig az KÖSZÖN ELŐSZÖR, aki belép valahová.

Asztal választás

- ❑ Ha nem a pincér vezeti a vendékeket az asztalhoz, akkor asztalt mindig a férfi keres és javaslatokat tehet a nőnek ,de a tényleges választás a nő előjoga
- ❑ Elegánsabb az előzetes asztalfoglalás, amikor a nő az asztalnál való elhelyezkedését választja csak meg.
- ❑ a férfi úgy ül le, hogy a hölgy az ő jobbján legyen, vagy vele szemben

(Keressünk hibát...)

Ülés/ül(tet)és

- ❑ Az asztalnál a nő foglal először helyet
- ❑ A férfi segíti a hölgyet a szék kihúzásával, illetve alátolásával
- ❑ Táskát karfára/háttámlára nem akasztunk, (mert akadályozza a pincért a kiszolgálásban)
- ❑ A Hölgy vagy maga mögé rakja a (lap)táskát , vagy ha nincs elég hely, akkor a földre, a szék alá kell tenni- asztalra nem helyezhető
- ❑ illetlenség telefont kihelyezni az asztalra
- ❑ Ha a szalvéta textil, azt az ölünkbe tesszük, ha papír, akkor az marad a tányér mellett- mindkettőt használni ivás előtt

Rendelés leadása

- ❑ A férfi feladata leadni a rendelést, azaz ha a hölgynek sikerült választania az étlapról, akkor azt nem a pincérrel kell közölni, hanem a férfival.
- ❑ Az étlapról válasszunk vacsorát, ne pedig a szomszédos asztalnál ülők tányérjáról. Főleg ne mutogatással kísérve...

Folytatás következik 😊

Kérdések és válaszok

Légy egyedi saját magad számára, mégis
azonosítható mások számára.”
/ Orson Welles/

BR

Köszönöm a megtisztelő
figyelmet! 😊

Dr. Bittó Renáta

☎ : + 36 30 219 6293

🖱 : bittorenata@gmail.com

• www.facebook.com/renata.bitto.5